

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH ZA I PÓŁROCZE 2005R.

1. WSTĘP

Monitoring zawodów jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, formułowania ocen, wniosków i ostrzeżeń dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Monitoring określa popyt i podaż na poszczególnych rynkach zawodowo-terytorialnych. W ramach monitoringu określa się rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych, co jest istotne dla lokalnej edukacji jak i potrzeb szkoleniowych bezrobotnych. Źródłem informacji niezbędnych do prowadzenia monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest zbiór zawodów i specjalności zarejestrowanych osób oraz ofert pracy.

Statystyka z zakresu stosowania zawodów i specjalności zarejestrowanych bezrobotnych sporządzana jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 265, poz. 2644).

Klasyfikacja zawodów jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy.

Struktura klasyfikacji oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to zawód, specjalność, umiejętność oraz kwalifikacje zawodowe.

Zawód w klasyfikacji zawodów i specjalności zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności. Specjalność jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera części o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy), wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Umiejętność określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez kwalifikacje zawodowe rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych.

Dla celów klasyfikacji istotne są dwa aspekty kwalifikacji: poziom i specjalizacja. Poziom kwalifikacji w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy potraktowano jako funkcję kompleksowości i zakresu umiejętności, wynikających ze złożoności oraz zakresu zadań i obowiązków. Specjalizację kwalifikacji zdefiniowano natomiast przez rodzaj koniecznej wiedzy czy umiejętność posługiwania się określonymi urządzeniami i narzędziami lub przez rodzaj stosowanych materiałów czy produkowanych wyrobów albo rodzaj świadczonych usług.

W klasyfikacji uwzględniono cztery szerokie poziomy kwalifikacji, które zdefiniowano w odniesieniu do poziomów wykształcenia określonych w Międzynarodowej Klasyfikacji Standardów Edukacyjnych (ISCED 97), przyjętej na 29 sesji UNESCO w 1997r. Nie oznacza to, że kwalifikacje można uzyskać w ramach systemu szkolnego.

Kwalifikacje mogą być i często są nabywane w ramach systemu kursowego lub poprzez praktykę. Decydującym czynnikiem dla określenia, jak dany zawód powinien być sklasyfikowany, są wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania zadań i obowiązków, a nie sposób, w jaki te kwalifikacje są osiągane. Jednak przyjęte definicje mają zastosowanie, gdy niezbędne kwalifikacje zawodowe są nabywane poprzez formalne wykształcenie lub szkolenie:

- a) pierwszy poziom kwalifikacji (oznaczający kwalifikacje elementarne) – odniesiono do pierwszego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskanego w szkole podstawowej;
- b) drugi poziom kwalifikacji – odniesiono do drugiego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w gimnazjum oraz do trzeciego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym i zasadniczej szkole zawodowej;
- c) trzeci poziom kwalifikacji – odniesiono do czwartego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w szkole policealnej oraz do trzeciego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w technikum;
- d) czwarty poziom kwalifikacji – odniesiono do piątego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego na studiach wyższych zawodowych, studiach magisterskich i studiach podyplomowych oraz do szóstego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego na studiach doktoranckich.

Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Wymienione kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w bardziej zagregowane grupy średnie duże i wielkie. W efekcie struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 grup dużych (jako wewnętrzny podział grup wielkich), 116 grup średnich (jako wewnętrzny podział grup dużych) i 392 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 1707 zawodów i specjalności.

Wykorzystując dane statystyczne o osobach zarejestrowanych oraz zgłaszanych ofertach od 2005r. na podstawie *Zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych* (wydanych przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – Warszawa 2003r) prowadzony jest monitoring w sposób usystematyzowany we wszystkich urzędach pracy. Metodologia zawarta w *Zaleceniach* jednoznacznie określa pojęcie zawodu deficytowego, nadwyżkowego czy zrównoważonego poprzez wielkość wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu).

Do **zawodów deficytowych** zaliczyć należy wszystkie zawody, dla których wskaźnik nadwyżki (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie) jest większy od 1,1.

Zawody, które wykazują równowagę to zawody, dla których wskaźnik intensywności dla danego zawodu zawiera się w przedziale od 0,9 do 1,1.

Zawody nadwyżkowe posiadają wskaźnik intensywności nadwyżki mniejszy od 0,9.

Prowadzona analiza relacji liczby bezrobotnych według zawodów w różnym układzie klasyfikacji zawodów oraz ofert pracy w tym też według źródeł ich pochodzenia pod względem rodzaju działalności gospodarczej daje pełny obraz sytuacji na rynku pracy w Lublinie. Daje także możliwość oceny rozwoju lokalnej gospodarki poprzez śledzenie struktury bezrobotnych według ostatniego miejsca pracy i zgłaszanych ofert pracy w ujęciu klasyfikacji działalności.

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW

2.1. Bezrobotni według zawodów.

Analizując bezrobotnych mieszkańców Lublina według zawodów zauważa się, iż 1897 osób w tym 1078 kobiet to bezrobotni bez zawodu. Osoby bez zawodu stanowiły 10,06% osób bezrobotnych. Kobiety nie posiadające zawodu stanowiły 10,85% ogółu populacji. Spośród osób zarejestrowanych w MUP osoby o wysokich kwalifikacjach (z dużych grup klasyfikacji zawodów) stanowiły 10,19% ogółu. Największy odsetek zanotowano w grupie pozostałych specjalistów (4,65% ogółu osób), następnie specjaliści szkolnictwa (1,52% ogółu osób), w dalszej kolejności są specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia (1,51% ogółu osób), oraz specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (1,47% ogółu osób). Natomiast dużo mniejszy odsetek zanotowano w grupach kierownicy dużych i średnich organizacji (0,59% ogółu osób) oraz w grupie kierownicy małych przedsiębiorstw (0,45% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: pozostali specjaliści gdzie indziej nie sklasyfikowani (113 osób), specjaliści do spraw marketingu i handlu (sprzedaży) (105 osób), ekonomiści (66 osób).

W grupie trzeciej wielkiej tj. technicy i inny średni personel pozostają również osoby bezrobotne stanowiły 10,54% ogółu osób. Największy odsetek osób zanotowano w grupie pracownicy pozostałych specjalności 4,83%, następnie średni personel techniczny 4,57%, w dalszej kolejności średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia 1,07%. Natomiast najniższy odsetek zanotowano w grupie nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy 0,07%.

Bezrobotnymi byli na koniec czerwca 2005r. także m.in.: technicy mechanicy (153 osoby), technicy technologii odzieży (72 osoby; wyłącznie kobiety), przedstawiciel handlowy (203 osoby), asystent ekonomiczny (105 osób), księgowy (109 osób).

W grupie czwartej wielkiej tj. pracownicy biurowi (9,46% ogółu osób) występują dwie grupy duże tj. pracownicy obsługi biurowej (7,64% ogółu osób) i pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów (1,82% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: asystent rachunkowości (104 osoby tj. kobiety), magazynier (351 osób), planista produkcyjny (115 osób), pracownik biurowy (518 osób), kasjer handlowy (124 osoby).

W grupie piątej wielkiej tj. pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (18,44% ogółu osób). W grupie tej występują dwie grupy duże pracownicy usług osobistych i ochrony (5,90% ogółu osób) oraz grupa modelki, sprzedawcy i demonstratorzy (12,54%). Bez pracy w tej grupie pozostawała największa liczba osób posiadająca następujący zawód: sprzedawca (2242 osoby), kucharz (208 osób), opiekunka domowa (207 osób), pracownicy ochrony mienia i osób (168 osób), fryzjer (140 osób), kelner (101 osób).

W grupie szóstej - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (0,72% ogółu osób). W grupie tej występują cztery grupy rolnicy (0,20%), ogrodnicy (0,49%), leśnicy i rybacy (0,02%) oraz rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby (0,01%).

W grupie siódmej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (17,06% ogółu osób). W grupie tej występują cztery grupy: górniczy i robotnicy budowlani (5,74% ogółu osób), robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (6,16% ogółu osób), robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych (0,36% ogółu osób) oraz pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (4,80% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: ślusarz (244 osób), krawiec (206 osób), szwaczka (182 osoby), elektromonter (elektryk) zakładowy (138 osób).

W grupie ósmej tj. operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (4,56% ogółu osób) występują trzy grupy: operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych (0,48%

ogółu osób, operatorzy i monterzy maszyn (1,21% ogółu osób), kierownicy i operatorzy pojazdów (2,87% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: kierowcy samochodów osobowych (218 osób w tym 118 osób powyżej 12 miesięcy), kierowcy samochodów ciężarowych (188 osób).

W grupie dziewiątej tj. pracownicy przy pracach prostych (18,8% ogółu osób) występują trzy grupy: pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (9,59% ogółu osób), robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni (0,06% ogółu osób), robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (9,15% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: sprzątaczką (655 osób), robotnik budowlany (541 osób), robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (524 osoby).

W grupie dziesiątej siły zbrojne (0,14% ogółu bezrobotnych). Zanotowano dwie grupy zawodów tj. żołnierze zawodowi (0,01% ogółu osób) oraz żołnierze zasadniczej służby wojskowej (0,13% ogółu osób). Wśród bezrobotnych posiadających zawód żołnierza zawodowego zarejestrowanych zostało 2 osoby natomiast bezrobotnych posiadających zawód żołnierza zasadniczej służby wojskowej 25 osób.

2.2. Napływ bezrobotnych według zawodów

W okresie pierwszych sześciu miesięcy 2005r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie zgłosiły się ogółem 9173 osoby w tym 1061 osób bez zawodu. Osoby bez kwalifikacji stanowiły 11,57% ogółu populacji poddającej się rejestracji. Kobiety bez kwalifikacji stanowiły ok. 10%, ogółu kobiet napływających do rejestru bezrobotnych. Spośród osób zgłaszających się do MUP osoby o wysokich kwalifikacjach (z dużych grup klasyfikacji zawodów) stanowiły ponad 13% ogółu. Największy odsetek osób zanotowano w grupie pozostałych specjalistów (8,15% ogółu nowo rejestrowanych), w dalszej kolejności specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (2,82%) oraz specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia (2,71%).

Bez pracy pozostawali m. in.: ekonomiści (67 osób), specjaliści do marketingu (130 osób), prawnicy (87 osób), ekolodzy (52 osoby w tym głównie kobiety- 46), pedagodzy (47 osób w tym 38 kobiet).

Osoby o zawodach z trzeciej wielkiej grypy zawodowej tj. technicy i inny średni personel także zgłaszali się do urzędu pracy mimo iż posiadali kwalifikacje. W okresie styczeń –czerwiec grupa ta stanowiła ok. 7% ogółu napływu w I półroczu. Najliczniej reprezentowane były niżej wymienione zawody: -przedstawiciel handlowego (134 osoby) -technik mechanik (115 osób w tym 33 absolwentów), -asystent ekonomiczny (74 osoby), -handlowiec (54 osoby) oraz technik informatyk (45 osób).

W okresie I półrocza b.r. bez pracy byli także pracownicy biurowi gdyż w strukturze napływających do rejestru osób bezrobotnych stanowili 8,54% ogółu. Pracownicy obsługi biurowej stanowili przewagę w tej wielkiej grupie zawodowej (6,56% ogółu). Bezrobocie dotknęło pracowników biurowych w pierwszej kolejności (3,01% ogółu rejestrujących się). Na drugiej pozycji uplasował się zawód magazyniera gdyż do rejestracji zgłosiło się 165 osób posiadających ten zawód. Mimo rozwijającej się gałęzi jakim jest handel bez pracy pozostawało 72 kasjerów handlowych (w tym głównie kobiety - 61 osób).

W piątej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów jako bezrobotni dominowali sprzedawcy i demonstratorzy (11,14% ogółu nowo rejestrowanych).

Rolnicy, leśnicy i rybacy tworzący szóstą wielką grupę klasyfikacji zawodów w analizowanym okresie rejestrowali się sporadycznie gdyż stanowili zaledwie 0,14% ogółu populacji osób zgłaszających się do rejestracji w MUP.

Zawody zawarte w siódmej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów były licznie reprezentowane przez rejestrujących się w okresie I półrocza. W strukturze napływu bezrobotnych według zawodów stanowili prawie 14% (13,77%) ogółu. Dominowały osoby z dużej grupy 7-2 tj. robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (5,57% ogółu napływu) oraz grupy 7-1 tj. górnicy i robotnicy budowlani. Osoby napływające do rejestru z siódmej wielkiej grupy klasyfikacji zawodów reprezentowali prawie wszystkie zawody przy czym najliczniej: - ślusarz 107 osób, -murarz 99 osób, -elektromonter (elektryk) 73 osoby, szwaczka 51 osób (wyłącznie kobiety).

Przedostatnia wielka grupa zawodowa tj. operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń w strukturze napływu bezrobotnych według zawodów nie stanowili znaczącego odsetka – 4,27% ogółu. Wnikając w szczegóły klasyfikacji zawodów okazuje się, że dominującym zawodem tej grupy są kierowcy samochodu ciężarowego (97 osób); w pozostałych zawodach liczebność była bardzo mała a w większości zawodów na poziomie jednostkowym.

Osoby napływające do rejestru w I półroczu 2005r. wykonujące prace proste stanowili 15,21% ogółu. W dziewiątej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów dominowali robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (8,35%) oraz pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (6,79%).

2.3. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

Osoby poprzednio pracujące a będące bezrobotnymi na koniec czerwca 2005r. stanowiły 78,7% ogółu zarejestrowanych. Analiza bezrobotnych według rodzaju ostatniego miejsca pracy wykazała, że dla 3217 osób ostatnim miejscem był pracodawca prowadzący działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego. Grupa ta stanowiła 21,67% ogółu osób bezrobotnych.

Natomiast w okresie sześciu miesięcy 2005r. do rejestracji MUP zgłosiło się 1205 osób zwolnionych przez pracodawców z sekcji handel hurtowy i detaliczny, co stanowiło 18,25 ogółu napływu. Dla 2711 osób (29,23% ogółu poprzednio pracujących) nie zidentyfikowano sekcji działalności ostatniego miejsca pracy.

Sekcja przetwórstwa przemysłowego reprezentowana jest przez 2665 osób, które ostatnio świadczyły tam pracę. Odsetek w liczbie ogółem jest znaczący 17,95% ogółu. Mimo iż w okresie I półrocza wiele firm prowadziło roboty budowlane to jednak na koniec czerwca 2005r. nadal w rejestrze pozostawały 1562 osoby (10,52% ogółu) poprzednio zatrudnione w tej sekcji PKD.

Osoby świadczące ostatnią pracę u pracodawców z sekcji usług komunalnych, działalności społecznej i indywidualnej stanowiły 6,12% wszystkich bezrobotnych (908 osób). Podobną wartość odsetka zanotowano w odniesieniu do sekcji obsługi nieruchomości i usługami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej -6,10% ogółu.

Spośród analizowanych 18 sekcji PKD ostatniego miejsca pracy odsetek z przedziału 6% - 2,4% na koniec czerwca 2005r. osiągnięty został w sekcji:

- ochrony zdrowia..... 5,81% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących
- transport, gospodarka magazynowa i łączność.....3,53% „
- edukacja..... 3,16% „
- hotele i restauracje..... 2,40% „

Pozostałe sekcje klasyfikacji działalności (5) były ostatnim miejscem zatrudnienia 468 bezrobotnych przy czym odsetek osób w każdej z nich był niewielki i zawierał się

w przedziale (1,772% - 0,01%). Tylko w odniesieniu do jednej sekcji tj. organizacje i zespoły eksterytorialne nie zanotowano osób bezrobotnych poprzednio tam pracujących.

Napływ, w ostatnich sześciu miesiącach, osób do rejestru według sekcji działalności ostatniego miejsca pracy oraz zgłoszonych ofert pracy odzwierciedla sytuację lokalnego rynku.

Analizując te wielkości należy zauważyć, że spośród 6602 osób które wykazały się jakimkolwiek doświadczeniem zawodowym, najwyższy odsetek pochodził z:

- handlu.....18,25%,
- przetwórstwa przemysłowego.....15,83%,
- budownictwa.....8,95%,
- obsługi nieruchomości i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarcze.....6,01%,
- ochrony zdrowia i pomocy społecznej.....5,10%.
- działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej.....5,06%.

Znaczący odsetek (29,23%) struktury osób zgłaszających się do rejestracji nie posiadał zidentyfikowanej działalności ostatniego miejsca pracy. W liczbach bezwzględnych było to prawie 2 tysiące osób.

Napływ osób z pozostałych sekcji PKD wahał się w granicach 2,53% -1,41% w odniesieniu do pięciu sekcji działalności gospodarczej, oraz poniżej 1% dla 6 sekcji .

Struktura napływu osób do rejestru tylko nieznacznie odbiega od struktury według stanu na koniec czerwca 2005r.

3. ANALIZA OFERT PRACY

3.1. Oferty pracy według zawodów

Przez okres pierwszego półrocza 2005r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie zgłoszono ogółem 1488 ofert pracy w 206 zawodach zawartych w klasyfikacji. Oznacza to, że w Lublinie nie wystąpiło zapotrzebowanie na pozostałe 1500 zawodów określonych w klasyfikacją zawodów.

Oferty pracy dla osób o wysokich kwalifikacjach (wielka grupa 1 i 2) w analizowanym okresie stanowiły 13,77% ogółu zgłoszonych wolnych miejsc pracy. Spośród dużych grup klasyfikacji zawartych w wielkich grupach 1 i 2 najwyższy odsetek ofert pracy przypadł pozostałym specjalistom (5,91% ogółu ofert). W odniesieniu do zawodów i specjalności najwięcej (w liczbach bezwzględnych) ofert pracy było dla:

- ❖ specjalistów ds. marketingu i handlu.....25
- ❖ inżynierów budownictwa (ogólnego).....14
- ❖ statystyków.....13.

Z pozostałych zawodów zawartych w wielkich grupach 1 i 2 w I półroczu 2005r pojawiło się zapotrzebowanie na 76 zawodów ale wielkości nie były znaczące (1- 10 ofert pracy).

Oferty pracy dla osób reprezentujących zawody zaliczone do trzeciej wielkiej grupy tj. techników i średniego personelu stanowiły w okresie styczeń – czerwiec 11,56% wszystkich ofert pracy zgłoszonych w tym czasie. Najczęściej pracodawcy poszukiwali:

- ✓ księgowych (samodzielny).....23 oferty pracy,
- ✓ przedstawiciel handlowy.....18 ofert pracy,
- ✓ pracownik socjalny.....16 ofert pracy,
- ✓ technik informatyk.....12 ofert pracy,
- ✓ pracownik administracyjny.....11 ofert pracy,

- ✓ asystent ekonomiczny..... 10 ofert pracy,
- ✓ bibliotekarz..... 10 ofert pracy.

Spośród 306 pozostałych zawodów trzeciej wielkiej grupy oferty pracy wystąpiły tylko w przypadku 28 zawodów i tylko w małych ilościach (z przedziału 1-9).

Czwarta wielka grupa klasyfikacji zawodów zawierająca 51 różnych zawodów i specjalności w strukturze zgłoszonych ofert pracy stanowiła ponad jedną czwartą (29,5%) ogółu ofert pracy w I półroczu 2005r. Z tej grupy najczęściej wolnych miejsc pracy zgłoszono w zawodzie pracownika biurowego (360). Poszukiwane także były sekretarki (24 miejsc pracy) oraz magazynierzy (17 wolnych miejsc pracy) i kasjerzy handlowi (12 ofert pracy).

Pracownicy usług osobistych i ochrony jako piąta wielka grupa w minionym półroczu posiadali do dyspozycji niewiele ofert pracy - 11, 83% ogółu. Najwięcej ofert pracy przypadało dla bezrobotnych posiadających zawód sprzedawcy –102 miejsca pracy oraz w zawodzie kucharza – 23 wolne miejsca pracy. Jednak nadal są to wielkości niewystarczające w stosunku do liczby osób bezrobotnych w tych zawodach.

W Lublinie prawie nie występuje zapotrzebowanie na zawody zawarte w szóstej wielkiej grupie to jest: rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy. Zanotowano tylko 5 ofert pracy w tym 4 dla ogrodnika terenów zieleni i 1 dla ogrodnika szkółkarza.

W siódmej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów ofert pracy było więcej gdyż odsetek w strukturze ogółem wyniósł 19,56%. Z dużej grupy górników i robotników budowlanych nadal jest widoczne zapotrzebowanie na murarzy (70 ofert pracy), cieśli (35 ofert pracy), oraz zbrojarzy(30 ofert pracy). Ponadto pracodawcy poszukują lakierników (6,32% ogółu zgłoszonych ofert). W strukturze ofert pracy wg zawodów, spawacz stanowił tylko 2,02%, co w liczbach bezwzględnych oznaczało 29 miejsc pracy. Oferty pracy w wymienionych zawodach przeznaczone były wyłącznie dla mężczyzn. Oferty pracy w zawodach dostępnych dla kobiet z siódmej wielkiej grupy występowały w znikomych ilościach np. krawiec – 9 ofert, szwaczka 4 oferty pracy.

Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń jako ósma wielka grupa stanowili niewielki 4,6% udział w liczbie ogółem ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2005r. Podobnie jak w poprzedniej grupie oferty były adresowane wyłącznie dla mężczyzn ze względu na specyfikę zawodów. Spośród 338 zawodów do MUP zgłoszono oferty pracy tylko dla 14 zawodów, przy czym głównie w zawodzie kierowcy (30 oferty pracy dla kierowcy samochodu ciężarowego i 11 dla osobowego).

Dla osób bezrobotnych bez kwalifikacji lub o bardzo niskich mogących wykonywać prace proste, w okresie 6 miesięcy 2005r. pozostawało do dyspozycji 8,87% ogółu wszystkich ofert pracy.

Zapotrzebowanie wystąpiło głównie w zawodzie:

- robotnika pomocniczego w przemyśle przetwórczym..... 34 miejsc pracy,
- robotnika magazynowego..... 24 miejsca pracy,
- sprzątaczkę..... 23 miejsca pracy,
- robotnika gospodarczego..... 13 miejsc pracy,
- robotnika budowlanego..... 10 miejsc pracy.

Prace proste były dostępne dla kobiet jak i mężczyzn.

3.2. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach według wskaźnika szansy uzyskania oferty

Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy według wskaźnika szansy uzyskania oferty, obrazuje, iż wśród dużych grup zawodów przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze należą do zawodów deficytowych (brak możliwości obliczenia wskaźnika z uwagi na brak bezrobotnych w tych zawodach). Podobna sytuacja wystąpiła w odniesieniu do rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych ułożonych według wielkości wskaźnika intensywności.

Spośród pozostałych 30 dużych grup w najlepszej sytuacji pozostają pracownicy obsługi biurowej (podobnie jak w rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych) – wskaźnik szansy uzyskania oferty wynosi 0,0473. Dla pozostałych 21 grup wskaźnik waha się w przedziale 0,0314 – 0,0042. Jest to prognoza bardzo ogólna ponieważ są tu analizowane zawody według grup wielkich.

3.3. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach według wskaźnika szansy uzyskania oferty

Szczegółową sytuację dla danego zawodu można uzyskać na podstawie rankingu zawodów zgłoszonych w ofertach według wskaźnika szansy uzyskania oferty. Wskaźnik szansy uzyskania oferty jest to stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w końcu poprzedniego roku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie w końcu czerwca bieżącego roku. Analizując ten ranking należy zauważyć, iż dla 14 zawodów nie można obliczyć wskaźnika szansy uzyskania oferty uwagi na brak bezrobotnych w tych zawodach. Spośród pozostałych 323 zawodów, 133 to zawody dla których wskaźnik waha się w przedziale 0,6667-0,0019. Wskaźnik ten oznacza, iż zawody te są w całkiem dobrej sytuacji. Interpretując bardziej szczegółowo ten wskaźnik stwierdzić należy, iż im jest on bliższy zeru tym jest to gorsza sytuacja dla danego zawodu.

W najlepszej sytuacji znajdują się osoby posiadające zawód pracownika do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy dla którego wskaźnik szansy uzyskania oferty wynosi 0,6667.

Na drugim miejscu znajduje się zawód statystyka ze wskaźnikiem wynoszącym 0,2064, na trzecim pracownicy bibliotek i informacji naukowej – 0,1961.

W mniej korzystnej sytuacji znajdują się zawody dla których wskaźnik szansy uzyskania oferty jest bliski zero, oznacza to, iż lubelski rynek pracy ma coraz mniejsze zapotrzebowanie na dany zawód. Pierwsze trzy zawody, dla których wskaźnik szansy uzyskania oferty jest bliski zero to: -portierzy, woźni i pokrewni (0,0019), -robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym (0,0030), -kaletnicy, rymarze i pokrewni (0,0031).

Ostatnich 177 pozycji w rankingu zawodów pod względem wielkości wskaźnika szansy uzyskania oferty zajmują zawody, dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero lub była w znikomej ilości w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie wskaźnik szansy uzyskania oferty wynosi zero m.in.: z grup o najwyższych kwalifikacjach są to: -kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym, -kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przedsiębiorstwach obsługi biznesu, - kierownicy działów finansowych i administracyjnych, -kierownicy małych przedsiębiorstw obsługi biznesu, -fizycy i astronomowie, -farmaceuci, -nauczyciele szkół podstawowych, -technicy technologii chemicznej i pokrewnej, -zaopatrzeniowcy. Z grupy trzeciej wielkiej: -technicy technologii chemicznej i pokrewnej, -operatorzy sprzętu komputerowego i pokrewni, -technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni, -dietetycy i żywieniowcy,

-zaopatrzeniowcy, -policjanci. Z grupy czwartej: -maszynistki i stenografowie, -kasjerzy bankowi i pokrewni, -telefoniści. Z grupy piątej: -kierownicy pociągów, konduktorzy i rewizorzy, -modelki, modele i pokrewni. Z grupy szóstej: -rolnicy produkcji roślinnej, -ogrodnicy sadownicy i pokrewni, -robotnicy leśni i pokrewni. Z grupy siódmej: -górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni, -robotnicy budowy dróg i pokrewni, -monterzy izolacji, -szklarze i pokrewni, -jubilerzy, złotnicy i pokrewni, -kuźnierze i pokrewni, -obuwnicy. Z grupy ósmej: -operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców, -operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki metali, -maszyniści kolejowi i metra, -operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych. Z grupy dziewiątej: -sprzedawcy uliczni, -pomoc domowe i sprzątaczkę, -praczkę ręczną i prasowaczkę, -zamiataczkę i pokrewni, -robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni, -robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni. Z ostatniej grupy: żołnierze zawodowi i żołnierze zasadniczej służby wojskowej.

3.4. Oferty pracy według PKD

W okresie styczeń - czerwiec 2005r. pracodawcy reprezentujący 15 różnych sekcji PKD zgłosili do MUP w Lublinie 1488 oferty pracy. Wolne miejsca pracy zgłaszane były przez pracodawców głównie z czterech sekcji PKD:

- ✓ handel..... 22,31%
- ✓ usługi komunalne, działalność społeczna i indywidualna..... 19,22%
- ✓ administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne..... 17,47%
- ✓ budownictwo..... 10,69%

Oferty pracy pochodzące z powyższych sekcji klasyfikacji działalności stanowiły 69,7% ogółu wszystkich ofert pracy. Zdecydowanie niewielkie ilości (od 88 do 7 miejsc) ofert pracy zgłoszono z ośmiu sekcji klasyfikacji działalności. Należą do nich:- przetwórstwo przemysłowe, -wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, -hotele i restauracje, -transport z gospodarką magazynową i łącznością, -obsługa nieruchomości, -edukacja, -ochrona zdrowia, -organizacje i zespoły eksterytorialne.

Nie zgłoszono ofert pracy z sekcji PKD:

- ❖ rolnictwo, łowiectwo o leśnictwo,
- ❖ rybactwo,
- ❖ górnictwo
- ❖ gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników,
- ❖ organizacje i zespoły eksterytorialne.

Spośród 1488 ofert pracy zgłoszonych w I półroczu b. r. na koniec czerwca w ewidencji pozostawało 226 wolnych miejsc pracy tj. 15,2% ogółu. W przypadku pięciu źródeł pochodzenia tj. sekcji klasyfikacji działalności oferty pracy jakie były w dyspozycji MUP na koniec czerwca stanowiły 95,57% ogółu. Wolne w końcu czerwca b.r. miejsca pracy były głównie w:

- ✓ budownictwie..... 76 miejsc,
- ✓ handlu..... 46 miejsc,
- ✓ przetwórstwie przemysłowym..... 44 miejsca,
- ✓ działalności usług komunalnych..... 29 miejsc,
- ✓ administracji publicznej..... 21 miejsc.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Analizując zawody deficytowe i nadwyżkowe należy zwrócić uwagę na zawody w których średnia miesięczna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2005r. wynosi zero. Wskazuje na to fakt braku możliwości obliczenia wskaźnika. Potwierdza to także sytuację zdecydowanego deficytu w tym zawodzie – brak możliwości zrealizowania ofert pracy. Grupę tą tworzy 18 zawodów: -zawodowy działacz organizacji związkowej, -zastępca dyrektora/prezesa do spraw finansowo-administracyjnych, -specjalista do spraw public relations, -muzealnik, -redaktor programowy, -artysta rzeźbiarz, - technik weterynarii, -pozostały średni personel ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany, - odprawiasz pociągów, -korektor składu, -szef kuchni (kuchmistrz), -ślusarz galanterii metalowej, -karmelarz, -maszynista chłodni, -pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy, -maszynista maszyn fleksograficznych, -robotnik górniczy dołowy, -liczarz.

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawiera się w określonych przedziałach; gdy dany wskaźnik jest **mniejszy od 0,9** to oznacza, iż dane zawody są **nadwyżkowe**. Należy do nich 60 zawodów z grup o wysokich kwalifikacjach, m.in.: -dyrektor generalny, -kierownik działu marketingu i sprzedaży, -chemik, -specjalista zastosowań informatyki, -architekt, -inżynier elektryk, -inżynier mechanik-maszyny i urządzenia przemysłowe, -inżynier ogrodnictwa, -biolog, -ekolog, -pielęgniarka, -położna, -nauczyciel języka obcego, -pedagog szkolny, -ekonomista, -specjalista bankowości, -specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych, -specjalista analizy rynku, -specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży), -pedagog, -socjolog, -historyk, -politolog, -pozostali specjaliści do spraw społecznych, -projektant wzornictwa przemysłowego, -specjalista administracji publicznej.

Z trzeciej grupy 29 zawodów jest w nadwyżce, m. in.: -laborant chemiczny, -technik geodeta, -technik elektryk, -technik mechanik, -grafik komputerowy, -technik informatyk, -technik analityki medycznej, -technik dentystyczny, -technik fizjoterapii, -agent ubezpieczeniowy, -handlowiec, -przedstawiciel handlowy, - asystent bankowości, -asystent ekonomiczny, -pozostali plastycy i pokrewni.

Czwartej grupy zawiera 9 zawodów nadwyżkowych, m. in.: -asystent rachunkowości, -magazynier, -pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani, -kasjer handlowy, -pracownik biura podróży, -recepjonista.

Piątej grupa posiada również 9 zawodów nadwyżkowych, m. in.: -kucharz, -kelner, -opiekunka dziecięca, -pomoc dentystyczna, -fryzjer, -kosmetyczka, -pracownik ochrony mienia i osób, -sprzedawca.

W szóstej grupy są tylko 2 zawody nadwyżkowe jest to ogrodnik, szkółkarz oraz ogrodnik terenów zieleni.

Grupa siódma posiadała na koniec czerwca b. r. 29 zawodów nadwyżkowych, m. in.: - murarz, -stolarz budowlany, -dekarz, - glazurnik, -tynkarz, -monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, -monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, monter sieci wodnych i kanalizacyjnych, -lakiernik samochodowy, -spawacz ręczny łukiem elektrycznym, -blacharz samochodowy, -monter konstrukcji aluminiowych, -ślusarz, -szlifierz metali, -tokarz, -mechanik samochodów osobowych, -elektromonter (elektryk) zakładowy, -cukiernik, -piekarz, -stolarz, - stolarz meblowy, -krawiec, -szwaczka, -kaletnik.

Z ósmej grupy do zawodów nadwyżkowych należało tylko 8 w tym, m.in.: -operator koparek i zwałowarek, -palacz kotłów c.o. gazowych, -kierowca samochodu osobowego,

-kierowca samochodu ciężarowego, -operator żurawia wieżowego, -kierowca operator wózków jezdniowych.

Z przedostatniej, dziewiątej grupy w nadwyżce pozostawało 12 zawodów, m. in.: -pokojowa (w hotelu), -pomoc kuchenna, -sprzątaczką, -robotnik gospodarczy, -konwojent, -dozorca, -robotnik budowlany, -pakowacz, -robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, -ładowacz, -robotnik magazynowy.

Jak wynika z analizy zawody nadwyżkowe z wartością wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu równym 0,00 są to zawody w zdecydowanie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. Oferty pracy, jakie pojawiły się dla niektórych zawodów były w tak znikomej ilości, że w stosunku do średnio miesięcznej liczby zarejestrowanych w danym zawodzie, że bezrobocie pozostawało nadal na niezmiennym poziomie.

Grupę tę tworzy 113 zawodów z grup zawodów o najwyższych kwalifikacjach, 31 zawodów z wielkiej grupy czwartej, 21 zawodów z wielkiej grupy piątej, następnie 10 zawodów z wielkiej grupy szóstej, 95 zawodów z wielkiej grupy siódmej, 56 zawodów z wielkiej grupy ósmej, z przedostatniej grupy dziewiątej – 43 i z ostatniej 3.

Na zawody z powyższych grup należy zwrócić uwagę dlatego, że średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej w I półroczu 2005r. jest szczególnie wysoka, co oznacza, że osoby w tym zawodzie nie mają szansy na pracę zgodną z posiadanymi kwalifikacjami. Należą do nich m.in.: - kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym, -kierownik małego przedsiębiorstwa w gastronomii, hotelarstwie i turystyce, -geograf, -administrator sieci informatycznej, -inżynier mechanik-środki transportu, - inżynier rolnictwa, -pozostali inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni, -nauczyciel języka polskiego, -nauczyciel plastyki, -nauczyciel religii, -nauczyciel nauczania początkowego, -wykładowca na kursach (edukator, trener), -pozostali specjaliści do spraw finansowych, -prawnik legislator, -filozof, -filolog-filologia polska, -dziennikarz, -technik analityk, -technik architekt, -technik urządzeń sanitarnych, -technik telekomunikacji, -technik żywienia gospodarstwa domowego, -ratownik medyczny, -telemarketer, -zaopatrzeniowiec, -pozostali pośrednicy handlowi, -kasjer bankowy, -asystent usług telekomunikacyjnych, -telefonistka, -kucharz małej gastronomii, -bufetowy (barman), -sanitariusz szpitalny, -opiekunka domowa, -strażnik miejski, -betoniarz zbrojarz, -brukarz, -monter izolacji budowlanych, -monter/składacz okien, -malarz budowlany, -formierz odlewnik, -monter konstrukcji stalowych, -pozostali mechanicy pojazdów samochodowych, -pozostali mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń, -monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter), -pozostali stolarze i pokrewni, -dziewiarz, -kuśnierz, -obuwnik przemysłowy, -pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani, -kierowca autobusu, -zmywacz szyb samochodowych (uliczny), -salowa, -pracznica, -gospodarz domu, -czyściciel pojazdów, -portier, -szatniarz, -woźny, -kopacz, -robotnik drogowy, -konserwator części, -pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, -robotnik na rampie, -żołnierz zasadniczej służby wojskowej.

W I półroczu 2005r. wystąpiły także zawody o wartości wskaźnika **większej od 1,1**. Oznacza to, że dane zawody są **deficytowe**, należy do nich: -statystyk, -kulturoznawca, -pośrednik pracy, -bibliotekarz, -pracownik biurowy, -zbrojarz, -cieśla, -spawacz ręczny gazowy, -elektromonter instalacji elektrycznych, -palacz kotłów c.o. wodnych rusztowych, -pozostali maszyniści maszyn drukujących, -pozostali kierowcy samochodów osobowych, -robotnik przy myciu części i zespołów.

Zawody **zrównoważone** to zawody wykazujące równowagę na rynku pracy należy do nich: -prezes, -kierownik działu informatyki, -inżynier włókiennik, -lekarz dentysta-stomatologia zachowawcza z endodoncją, -specjalista do spraw rozwoju zawodowego, -pozostali specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, -audytor, -specjalista do

spraw konsultingu, -kosztorysant budowlany, -higienistka stomatologiczna, -pozostali pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani, -pracownik deratyzacji, dezynfekcji i dezynsekcji, -kamieniarz, -ślusarz narzędziowy, -mechanik samochodów ciężarowych, -pozostali mechanicy precyzyjni.

Powyższa analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu grup elementarnych jest najlepszym obrazem do śledzenia danego zawodu na lokalnym rynku pracy, określa bowiem średnio miesięczne wskaźniki oraz relację pomiędzy nimi.

4.2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizując tabelę rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pod względem wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu stwierdzić należy, że wśród dużych grup zawodów przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze należą do zawodów deficytowych (brak możliwości obliczenia wskaźnika z uwagi na brak bezrobotnych w tych zawodach). Spośród pozostałych 30 dużych grup w najlepszej sytuacji pozostają pracownicy obsługi biurowej – wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0,69 i jest najbliższy wartości 0,9, od której przyjmuje się występowanie równowagi na rynku pracy. Dla 21 dużych grup zrównoważenie nie jest możliwe gdyż wartość wskaźnika waha się w przedziale 0,37 – 0,06. i tak w dużej nadwyżce są niektóre zawody wymagające wyższego wykształcenia np. specjaliści szkolnictwa (wskaźnik 0,08) ale też i pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (wskaźnik 0,08) oraz operatorzy i monterzy maszyn (0,06).

Ostatnich osiem pozycji w rankingu zawodów pod względem wielkości wskaźnika intensywności deficytu zawodów zajmują zawody dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero lub była w znikomej ilości w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie, że współczynnik intensywności nadwyżki osiągnął wartość zero. Należą do nich zawody z dużych grup:

- kierownicy małych przedsiębiorstw
- nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy
- rolnicy
- leśnicy i rybacy
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni
- siły zbrojne.

4.3. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizując tabelę rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pod względem wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu stwierdzić należy, że spośród 276 zawodów dla zawodów z 4 grup elementarnych **brak jest możliwości obliczenia wskaźnika** z uwagi na brak bezrobotnych w tych zawodach, są to: -zawodowi działacze organizacji związkowych, -asystenci weterynaryjni, -operatorzy pomp, sprzęzarek, urządzeń uzdatniania wody, oczyszczania ścieków, -robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach.

Spośród pozostałych zawodów w tabeli rankingu tylko 6 należy **do deficytowych** i są to:
-statystycy,
-pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy,
-elektrycy budowlani i pokrewni,
-pracownicy bibliotek i informacji naukowej,
-betoniarze,
-pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani.

Zawodów zrównoważonych, czyli takich, które wykazują równowagę na rynku pracy Lublina są tylko trzy i należą do nich: -kierownicy działów informatyki, -kodowacze i korektorzy, -robotnicy obróbki kamienia.

Na koniec czerwca 2005r. rynek pracy Lublina charakteryzował się przewagą zawodów nadwyżkowych w liczbie 263. Jak wskazuje ranking dla 122 zawodów wskaźnik intensywności wykazywał poziom bliski 0,9, co należy interpretować jako całkiem dobrej sytuację tego zawodu. Należą do nich: -archiwiści i muzealnicy (0,85), -spawacze i pokrewni (0,75), -cieśle, stolarze budowlani i pokrewni (0,74), -murarze i pokrewni (0,71), -księgowi (0,64), -specjaliści do spraw rynku nieruchomości (0,60), -sekretarki (0,57), -artyści plastycy (0,51).

Natomiast w gorszej sytuacji były zawody, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki był bliski 0, m.in.: -specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani (0,02) -technicy mechanicy (0,03), -filozofowie, historycy i politolodzy (0,03), -ekonomiści (0,03), -nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (0,03), -inżynierowie mechanicy (0,03), -portierzy, woźni i pokrewni (0,04), -inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni (0,04), -projektanci i analitycy systemów komputerowych (0,04), -robotnicy pomocniczy w budownictwie ogółem (0,05), -technicy elektrycy (0,05), -filolodzy i tłumacze (0,05), -ślusarze i pokrewni (0,06), -robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe (0,06), -tynkarze i pokrewni (0,06), -literaci, dziennikarze i pokrewni (0,06), -posadzkarze i pokrewni (0,07), -pomocniczy personel medyczny (0,07), -operatorzy aparatury medycznej (0,07), -technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni (0,07), -specjaliści nauk o ziemi (0,07), -kaletnicy, rymarze i pokrewni (0,08), -szwaczki, hafciarki i pokrewni (0,08), -stolarze i pokrewni (0,08), -specjaliści do spraw finansowych (0,08), -położne (0,08), -pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne (0,09), -lakiernicy (0,09), -fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni (0,09), -pracownicy do spraw finansowo-statystycznych (0,09), -archeolodzy, socjolodzy i pokrewni (0,09), -inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani (0,09), -architekci, urbaniści i pokrewni (0,09).

Ostatnich 141 zawodów wymienionych w rankingu zawodów pod względem wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów to zawody, dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero lub była w niewielkiej ilości w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie, tak, że współczynnik intensywności nadwyżki osiągnął wartość zero.

4.5. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie

Osoby bezrobotne pozostające w rejestrze ponad 12 miesięcy w ostatnich dwóch latach stanowili 64,02% ogółu bezrobotnych na koniec czerwca 2005r. W tej sytuacji ważne jest posiadanie wiedzy dotyczącej kwalifikacji zawodowych osób długotrwale bezrobotnych. Dokonana analiza bazy pozwoliła ustalić ranking zawodów (według dużych grup) generujących długotrwale bezrobocie. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia waha się w granicach 75,0% - 4,85%. Na pierwszym miejscu zawodem nadwyżkowym jest duża grupa 6-3 tj. leśnicy i rybacy gdzie wartość wskaźnika dla tego zawodu osiągnęła poziom 75%. W dalszej kolejności występują cztery duże grupy zawodów charakteryzując się wysokim wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia ponad 60%:

- ✓ nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy,
- ✓ operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych,
- ✓ robotnicy zawodów precyzyjnych... poligrafii i pokrewni,
- ✓ kierownicy małych przedsiębiorstw.

Od pozycji szóstej rankingu zawodów generujących bezrobocie według dużych grup klasyfikacji pojawiają się pozycje o wskaźniku od 59,73% do 24,36% na pozycji 26. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia poniżej 20% zanotowano tylko w odniesieniu do czterech dużych grup zawodów:

- ✓ średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia,
- ✓ specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia,
- ✓ siły zbrojne,
- ✓ bez zawodu.

Fakt ułożenia się takiej a nie innej kolejności dużych grup rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie nie przesądza jeszcze o realnej sytuacji danego zawodu na lokalnym rynku pracy. Tylko informacje szczegółowe według grup elementarnych mogą przekazać pełny obraz.

4.6. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie

Osoby długotrwałe bezrobotne występują w 276 zawodach. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 100 oznacza, że wszystkie osoby w tym zawodzie s to osoby długotrwałe bezrobotne. W I półroczu b. r. było tych zawodów 38, m.in.: -kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym -kierownicy działów reklamy, promocji i pokrewnych, -kierownicy małych przedsiębiorstw obsługi biznesu, -inżynierowie chemicy, -lekarze dentyści, - fizjoterapeuci i pokrewni, -dealerzy i maklerzy aktywów finansowych i pokrewni, -pracownicy usług domowych i pokrewni, -formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła, -fotografowie poligraficzni, -operatorzy urządzeń metalurgicznych, -operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z drewna, -operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów piekarniczych i cukierniczych oraz koncentratów spożywczych, -operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa owoców, warzyw, nasion oleistych i pokrewni, -dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia niższy od 100%, a wyższy od 50% oznacza, iż osoby o zawodach z tego przedziału wskaźnika należy zaliczyć do zagrożonych długotrwałym bezrobociem. Zawodów posiadających wskaźnik z przedziału od 50% do 100% na koniec czerwca 2005r. było 106.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 50% oznacza, iż liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, jest o połowę niższa od liczby ogółem zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie. Zawodów takich było 20 są to m.in.: -kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w budownictwie, -kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym, -kierownicy działów finansowych i administracyjnych, -kierownicy małych przedsiębiorstw w gospodarce magazynowej, transporcie i łączności, -specjaliści nauk o Ziemi, -architekci, urbaniści i pokrewni, -filolodzy i tłumacze, - spedytorzy i pokrewni, -doręczyciele pocztowi i pokrewni, -pracownicy lombardów, -telefoniści, -kierownicy pociągów, konduktorzy i rewizorzy, -przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek, -modelki, modele i pokrewni, -hodowcy zwierząt i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, -elektrycy budowlani i pokrewni, -mechanicy precyzyjni, -introligatorzy, -kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów, -robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni.

Wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia o wartości poniżej 50% charakteryzowało się 112 zawodów. Ostatnie dziewięć miejsc pozycji rankingu zawodów generujących

długotrwałe bezrobocie zajmują zawody o wskaźniku poniżej 10%. Należą do nich m. in.:
-żołnierze zasadniczej służby wojskowej, -lekarze, -specjaliści administracji publicznej gdzie
indziej niesklasyfikowani.

5. WNIOSKI

Przeprowadzony po raz pierwszy monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych według metodologii zawartej w *Zaleceniach* pozwolił dostrzec pewne tendencje jakie wystąpiły w obszarze rynku pracy Lublina. A mianowicie:

- ✓ rynek pracy Lublina jest wysoce nadwyżkowy, co wynika z analizy bezrobocia i ofert pracy,
- ✓ szczegółowe rankingi zawodów nadwyżkowych i deficytowych pokazują, że wyższe wykształcenie nie zawsze daje gwarancję zatrudnienia,
- ✓ wyniki monitoringu opisują aktualną sytuację na rynku pracy ale nie posiadają elementów prognozy, więc dla potrzeb edukacji mogą być niewystarczające; kształcenie jako proces długofalowy wymaga prognozy przyszłego popytu gospodarki Lublina na różne kwalifikacje zawodowe a w monitoringu brak jest tych elementów,
- ✓ potwierdziła się opinia, że w Lublinie dominuje handel oraz działalność usługowa,
- ✓ miejsca pracy w znaczącym odsetku generowane są przez administrację publiczną oraz sezonowo przez sektor budownictwa.

Lublin, wrzesień 2005r.